25.11.2022

StV@eduskunta.fi

HE 305/2022 vp

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja terveydenhuoltolain 60 §:n muuttamisesta sekä erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:n kumoamisesta

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (sote-järjestämislaki) ja terveydenhuoltolain 60 §:n muuttamisesta sekä erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:n kumoamisesta. HUS on Suomen suurin sairaanhoitopiiri ja ylläpitää yhtä Suomen viidestä yliopistollisesta sairaalasta.

HUS kannattaa annettua hallituksen esitystä.

Tällä hetkellä lainsäädännössä ei määritellä lainkaan yliopistollisen sairaalan tehtäviä, ainoastaan annetaan yliopistollisen sairaalan ylläpitäminen tehtäväksi viidelle sairaanhoitopiirille, ja uuden lainsäädännön myötä neljälle hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle. Tämä on yliopistollisen sairaalan näkökulmasta selkeä lainsäädännön heikkous, jonka yliopistolliset sairaalat ja niiden kanssa tiiviissä yhteistyössä toimivat lääketieteen koulutusta antavat yliopistot ovat tuoneet toistuvasti esiin. Annettu ehdotus paikkaisi tämän lainsäädännön keskeisen puutteen.

Varsinainen yliopistollisen sairaalan tehtävä määriteltäisiin sote-järjestämislakiin ehdotetun uuden 34 a §:n 1 momentissa. Sen mukaan ”*Yliopistollisen sairaalan pääasiallisia tehtäviä ovat perustason, vaativan tason ja erityistason erikoissairaanhoito sekä yliopistollisessa sairaalassa toteutettava koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä tässä tai muussa laissa yliopistollisessa sairaalassa hoidettaviksi säädetyt tehtävät*”. HUS pitää ehdotettua muotoilua kannatettavana.

HUS Helsingin yliopistollinen sairaala
Yhtymähallinto

PL 200
Stenbäckinkatu 9, Helsinki
00029 HUS

(09) 4711

etunimi.sukunimi@hus.fi
www.hus.fi
Y-tunnus 1567535-0

25.11.2022

Terveydenhuollon kolmiportainen jaottelu (primary care, secondary care, tertiary care, suomeksi perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoito, vaativa erikoissairaanhoito) on kansainvälisesti vakiintunut tapa kuvata terveydenhuoltojärjestelmän rakennetta. Vaikka rajanveto terveydenhuoltojärjestelmän eri tasojen, ja erityisesti erikoissairaanhoidon ja vaativan erikoissairaanhoidon välillä, ei ole kovin tarkkarajaista, varsinkin vaativan erikoissairaanhoidon (tai ”*erityistason erikoissairaanhoidon*”) tuottaminen on yliopistollisen sairaalan kaikista keskeisin sen palvelujärjestelmän muista toimijoista erottava tehtävä, ja on siksi syytä mainita myös lainsäädännössä nimenomaan yliopistosairaalan tehtäväksi. Samalla on kuitenkin huomattava, että vaativan erikoissairaanhoidon lisäksi yliopistolliset sairaalat ovat suomalaisessa palvelujärjestelmässä samalla myös oman alueensa keskussairaaloita, jolloin niiden tehtävänä käytännössä on myös kaikkien muiden erikoissairaanhoidon palveluiden tuottaminen. Kyseessä olevaa pykälätekstiä on muutettu lausuntokierrokselta saadun palautteen perusteella, ja nyt ehdotettu muotoilu ottaa edellä mainitun oikealla tavalla huomioon. Vaativan erikoissairaanhoidon palvelujen tuottamisen ohella momentissa mainittu koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta on monella tapaa yliopistollisen sairaalan toiminnan keskeisintä ydintä tiiviissä yhteistyössä yliopiston kanssa.

Sote-järjestämislakiin lisättäväksi ehdotetun uuden 34 a §:n 2 momentin mukaan: ”*Yliopistollinen sairaala voi toteuttaa muitakin kuin 1 momentissa mainittuja tehtäviä sitä ylläpitävän hyvinvointialueen, ja Uudellamaalla sen hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän, toimivallan ja päätöksenteon mukaisesti*”. Ehdotus varmistaisi palvelujen järjestäjien riittävän liikkumatilan yliopistolliselle sairaalalle osoitettavissa tehtävissä ja on siten kannatettava. HUS haluaa tässä yhteydessä kuitenkin tuoda jälleen esiin laissa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021, Uusimaalaki) ja erityisesti sen 5 §:ssä määriteltyyn HUS-yhtymän järjestämisvastuuseen liittyvät ongelmat. Pykälässä määritellään HUS-yhtymän järjestämisvastuulle ainoastaan terveydenhuollon palvelujen järjestäminen, eikä lainsäädäntö tällä hetkellä mahdollista HUS-yhtymälle lainkaan sosiaalihuollon palvelujen järjestämistä edes tilanteessa, jossa Uudenmaan hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä yhdessä näkisivät sen asiakkaiden ja potilaiden kannalta parhaaksi ratkaisuksi ja olisivat valmiita sopimaan siitä esimerkiksi Uusimaalain 9 §:n mukaisessa HUS-järjestämissopimuksessa. Erityisesti tämä tulee esiin niissä vaativan tason palveluissa, joissa palvelujen tiivis integroiminen on keskeistä palvelun tai hoidon onnistumiseksi ja laadun varmistamiseksi usein hyvin haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden / potilaiden kohdalla. On oletettavaa, että tällaiset palvelukokonaisuudet tulevat jatkossa lisääntymään.

HUS Helsingin yliopistollinen sairaala
Yhtymähallinto

PL 200
Stenbäckinkatu 9, Helsinki
00029 HUS

(09) 4711

etunimi.sukunimi@hus.fi
www.hus.fi
Y-tunnus 1567535-0

25.11.2022

Sote-järjestämislakiin lisättäväksi ehdotetussa uudessa 34 b §:ssä säädettäisiin yliopistollisen sairaalan ja yliopiston lääketieteellisen tai hammaslääketieteellisen koulutusyksikön yhteisviroista. Ehdotettu sääntely vastaisi nykyisiä erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:iä. Samalla erikoissairaanhoitolaki kumottaisiin, koska siinä ei ole enää muita pykäliä jäljellä. Ehdotus on kannatettava. Yhteisvirat ovat yliopistollisen sairaalan toiminnan kannalta välttämättömiä esimerkiksi opetus- ja tutkimustoiminnassa tapahtuvan potilashoidon vastuun varmistamisen näkökulmasta. Sääntelyn siirtäminen sote-järjestämislakiin ja erikoissairaanhoitolain kumoaminen selkeyttäisi sääntelykokonaisuutta.

Lisäksi ehdotetaan terveydenhuoltolain 60 §:ään muuta ehdotusta vastaavia teknisiä muutoksia. HUS-yhtymä on mainittu ehdotuksessa asianmukaisesti.

Markku Mäkijärvi
johtajaylilääkäri
HUS

Veli-Matti Ulander
vs. hallintojohtaja
HUS Lasten ja nuorten sairaudet

HUS Helsingin yliopistollinen sairaala
Yhtymähallinto

PL 200
Stenbäckinkatu 9, Helsinki
00029 HUS

(09) 4711

etunimi.sukunimi@hus.fi
www.hus.fi
Y-tunnus 1567535-0